

Lågaffektivt bemötande

- metod för hantering
av beteendeproblem
på etisk grund

Bo Hejlskov Elvén
Leg. psykolog

Definition

Beteendeproblem är beteende som någon tycker är ett problem

- Vem?
  - Vi definierar beteendet som ett problem, när det är ett problem för oss
- Varför och när?
  - Det är oftast när vi inte har rätt metod

Denna definition innebär att vi kan undvika en del maktlöshet

JUDGMENTS OF RESPONSIBILITY

A FOUNDATION FOR
A THEORY OF
SOCIAL CONDUCT

BERNARD WEINER

Attributionsteori

Vi kan förlägga orsaken
till misslyckanden olika
Vi blir maktlösa om vi
lägger den

- I egna drag
- I andras drag
- I orsaker vi inte kan påverka

JUDGMENTS OF RESPONSIBILITY

A FOUNDATION FOR
A THEORY OF
SOCIAL CONDUCT

BERNARD WEINER

Ansvarsprincipen

Den som tar ansvar kan
påverka

Om jag vill lyckas måste
jag ta reda på vad jag ska
göra

Då slipper jag
maktlösheten

Parkeringsvakten

Attributionsteoretisk exempel

Får man en parkeringsbot kan man ta två utgångspunkter

- Jag ställde bilen fel. Det var dumt
- Parkeringsvakten är en idiot
  - Tar man sista utgångspunkten ställer man bilen likadant dan efter
  - Och får en ny parkeringsbot
  - Och blir bekräftat: Parkeringsvakter är idioter
  - Vilket innebär att man inte lär sig någonting

Men...

Om vi inte har rätt metod försöker vi ibland bli av med ansvaret till

- Anhöriga
- Chefen
- Personen med beteendet
  - Ofta genom att anse att problemet är bristande motivation eller lydnad

Och misslyckas ännu mer

Bosses bilverkstad

Attributionsteoretisk exempel

Vi jobbar i en bilverkstad

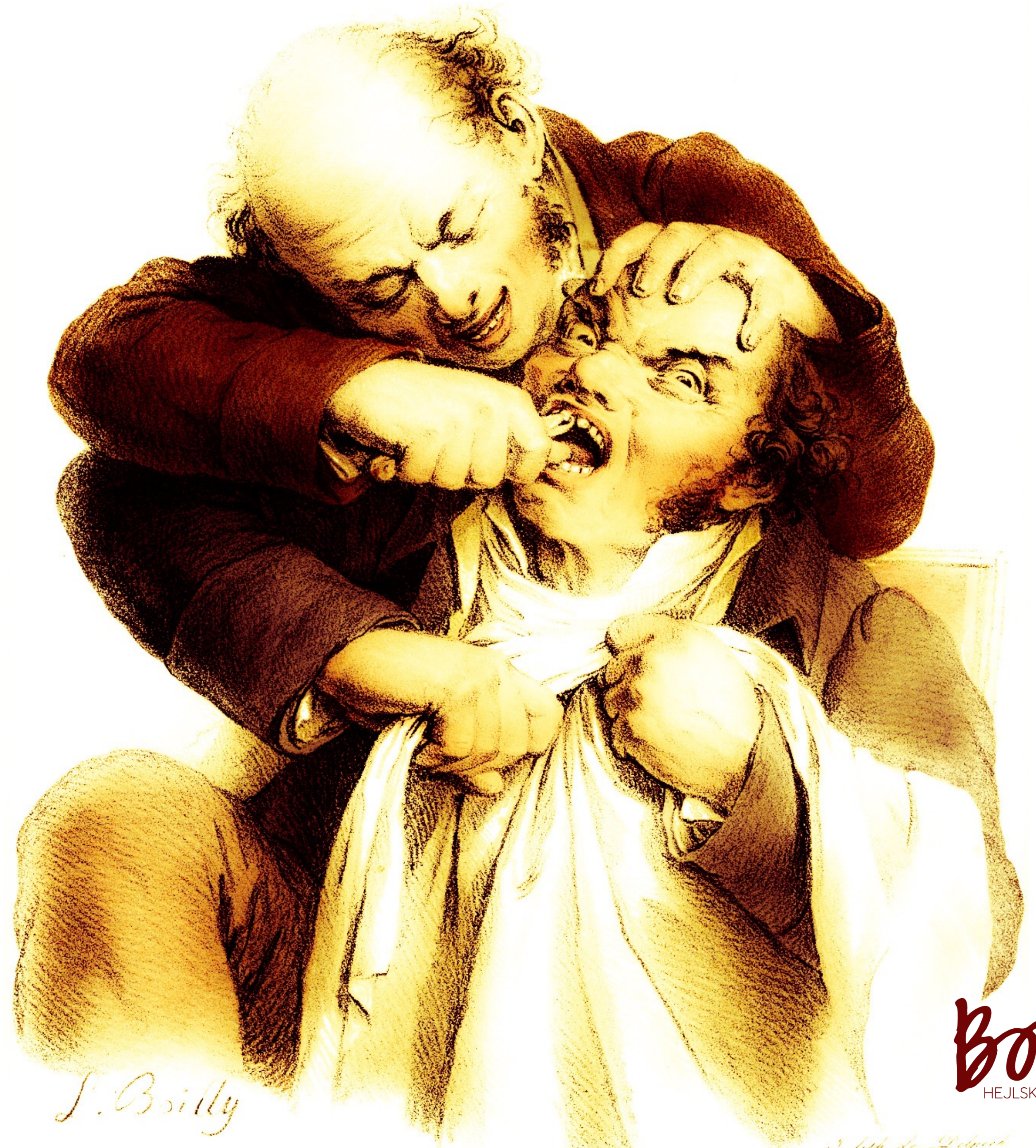
- Vem har ansvar för att serva och reparera bilen på verkstan?
  - Bilägaren?
  - Bilen?
    - Bilen behöver inte samarbeta
    - Bilen kan inte bara låta bli att vara trasig
- Mekanikern måste ha de verktyg och metoder som är nödvändiga

Men...

Man behöver inte göra sig förtjänad av tandvård

- Alla har rätt till tillgång till likvärdig vård i Norden
- Så vi kan inte kräva lydnad utan måste hitta sätt att lösa uppdraget även när personen har svårt att samarbeta

J. Boilly

Men söva då?

Martha Nussbaum anser att vi kan ta bort självbestämmande om det behövs och vi har ett bra argument
Jag och mina kollegor har utvecklat en argumentmodell för sjukvården
Där argumentets styrka avspeglas i graden av begränsning av självbestämmande

---

Clinical holding: ethical guidance for children's nurses working in the UK

Andrea Page, Bo Hejlskov Elvén, Suzanne Seabra et al

Citation

Page A, Elvén BH, Seabra S et al (2019) Clinical holding: ethical guidance for children's nurses working in the UK. *Nursing Children and Young People*. doi: 10.7748/ncyp.2019.e1021

Peer review

This article has been subject to open peer review and has been

Abstract

This article explores ethical decision-making surrounding clinical holding of children and young people in healthcare environments with the aim of enhancing autonomy and engagement on their behalf. A considerable body of evidence, published over the last 20 years, suggests that this complex and challenging area of practice is not always well managed, with mixed messages about the nature of consent, choice and negotiated practice countered by best interests decisions taking precedence ahead of the child's wishes.

An ethical framework is proposed comprising four levels of value-based interventions and how they may be applied in clinical practice, allowing for increased engagement, empowerment and support on behalf of children and young people in relation to clinical holding decisions.

Argument

1: Akut fara

- Då har vi vida befogenheter enligt nödrätten

2: Om proceduren vi ska använda innebär fara om personen rör sig

- Vi samarbetar med personen men säkrar att personen inte kan röra sig
- Detta kan innefatta att söva

Argument

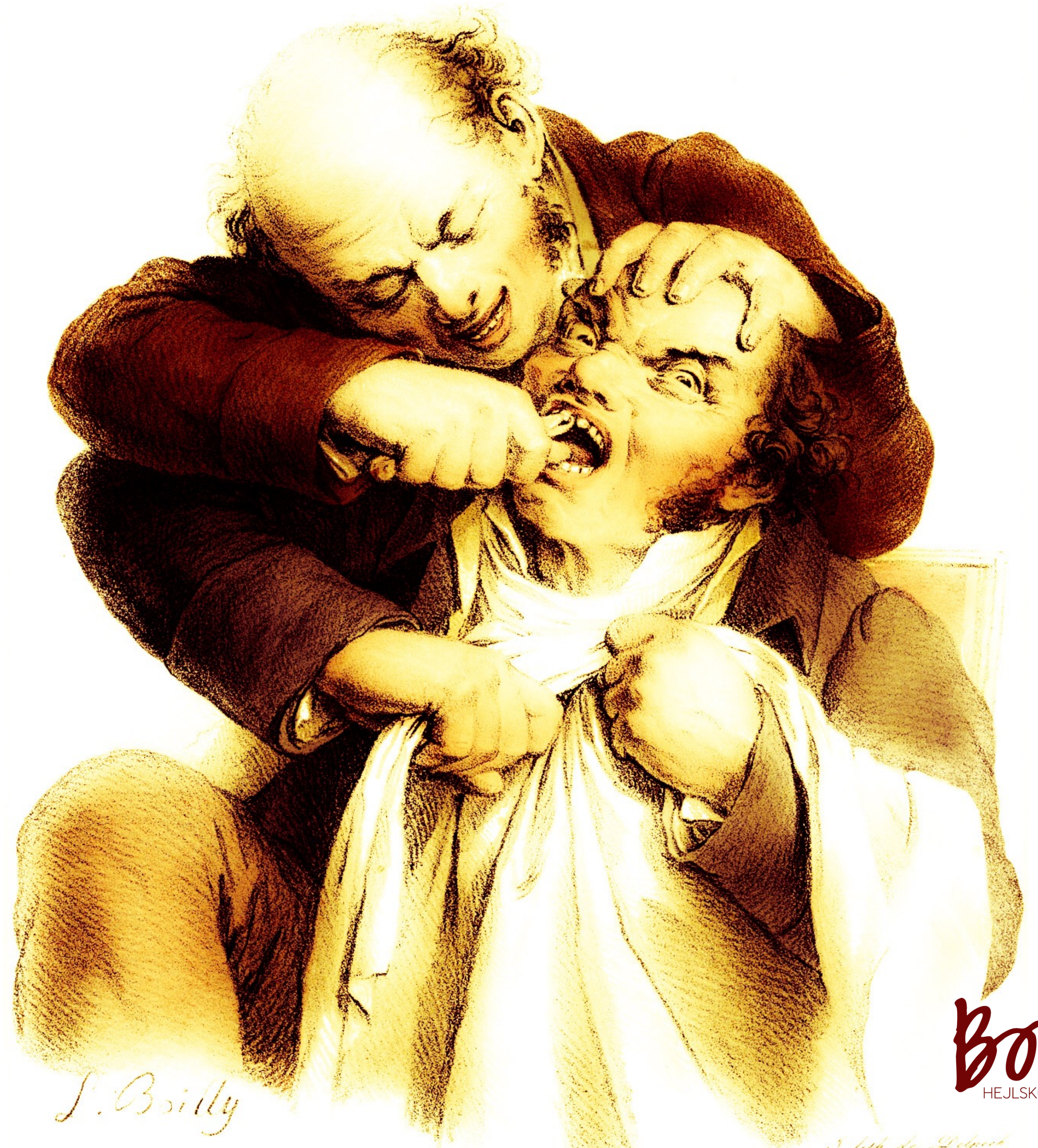
3: Omsorg

- Svagt argument, kräver att vi genom information eller på annat sätt får personen att samarbeta

4: Om begränsat självbestämmande nu innebär ökat självbestämmande på sikt

- Svagt argument, kräver att vi genom information eller på annat sätt får personen att samarbeta

-

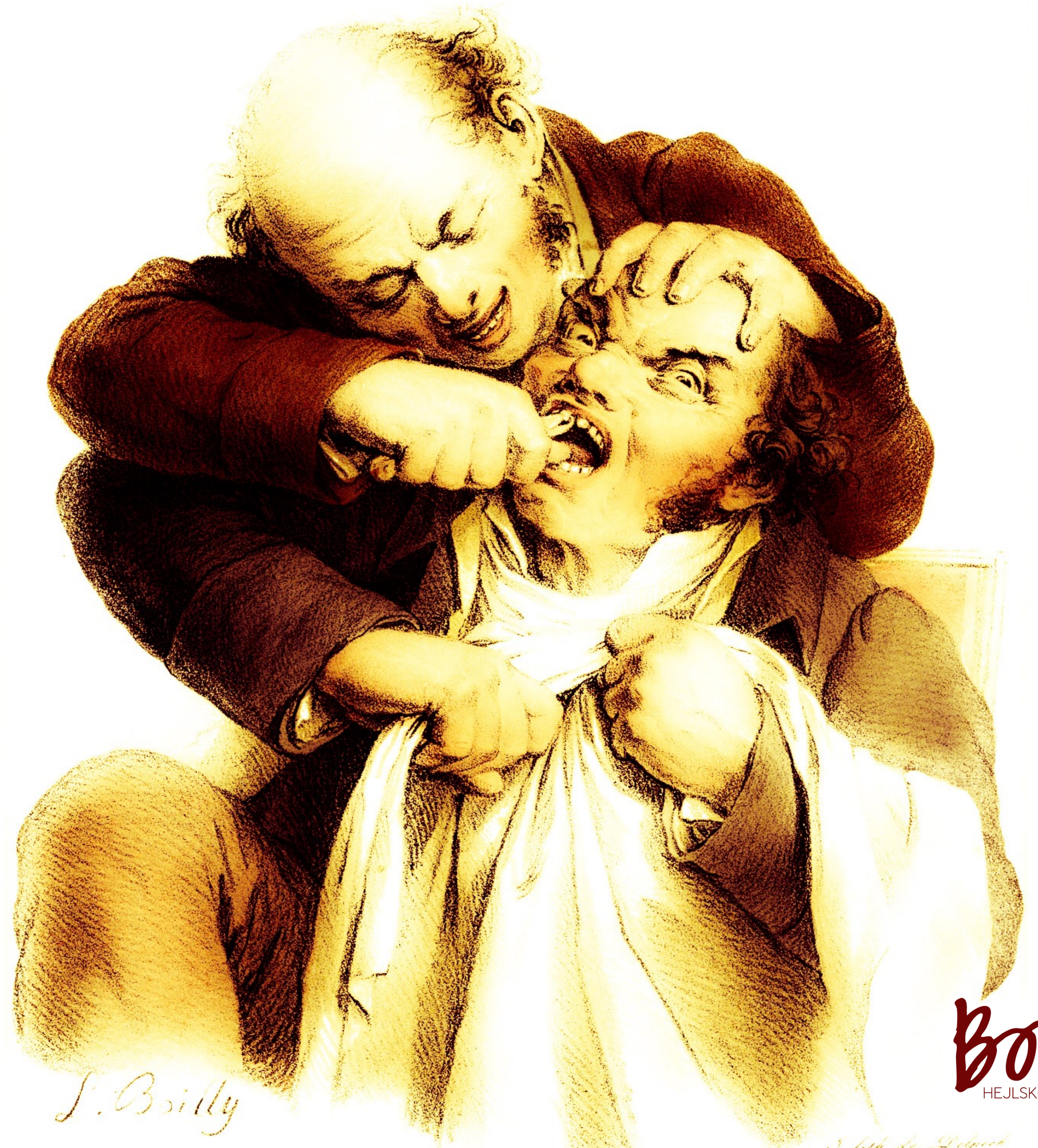

Vilket innebär att

En bärande del av jobbet är att få patienterna att samtycka

Det brukar vi kalla pedagogik:

Att få människor att göra saker de inte förstått är bra för dem

Pedagogik

Sokrates ansåg att alla gör så gott de kan
Därför bör vi inte straffa brottslingen, men utbilda hen

Pedagogik

Platon ansåg att barn
är vildar som måste
tämjas och
disciplineras

Pedagogik

Aristoteles ansåg att barn är ofärdiga vuxna som kommer att bli bra vuxna bara de får stöd att utvecklas

Precis som en växt behöver vi vatten och näring, sen går det oftast bra

Fast vissa växter behöver en pinne att stödja sig på. Särskilt när det blåser

Pedagogik

Så vi hamnar i en diskussion om pedagogikens mål

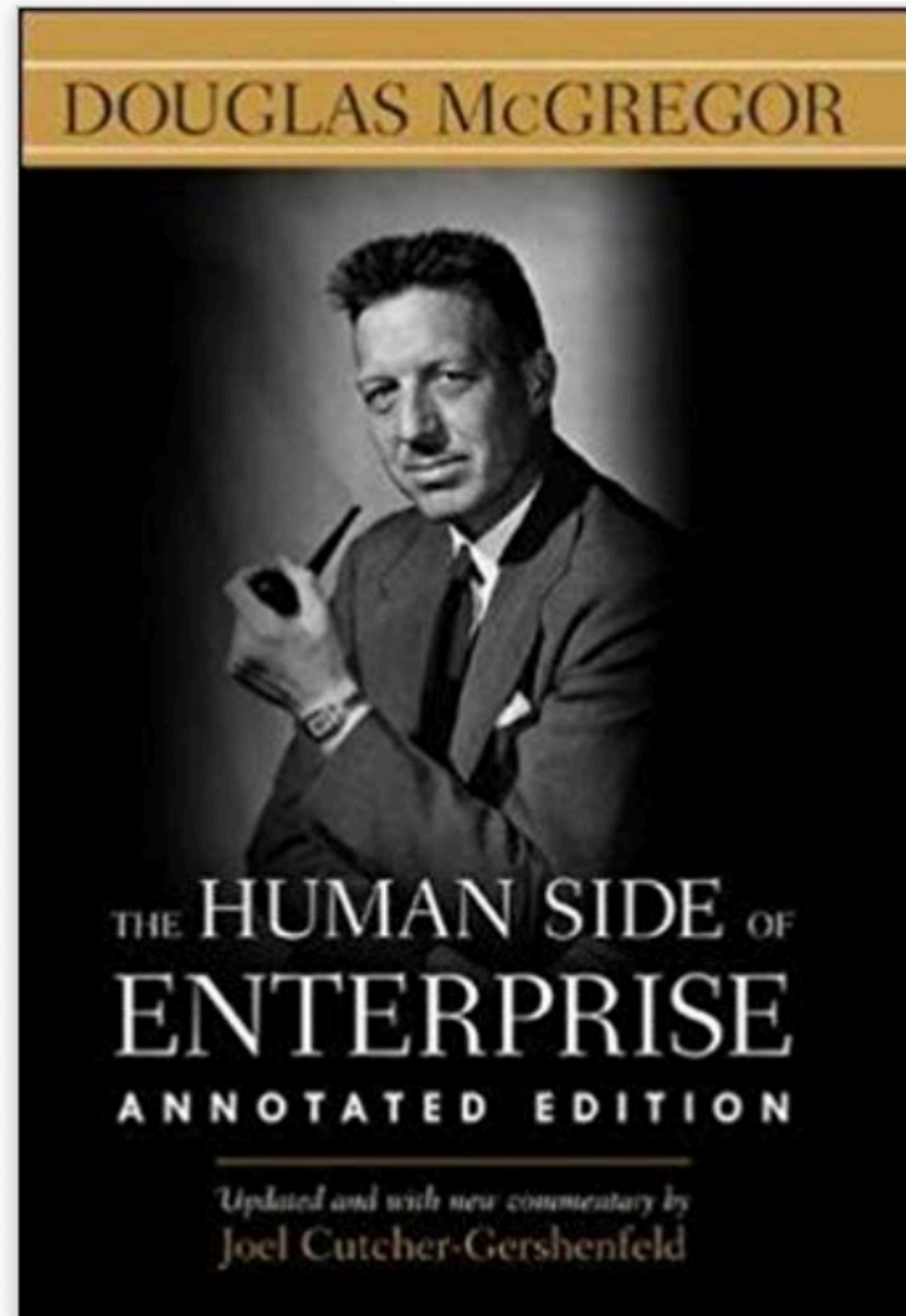
- Lydnad genom manipulation eller förtryck
- Autonomi genom stöd

The Human Side of Enterprise, Annotated Edition 1st Edition

by [Douglas McGregor](#) (Author)

★★★★★ [33 customer reviews](#)

Människosyn

McGregor beskrev i 1960 två grundläggande syn på människor som färgar våra metoder

- X - Att människor är lata och måste motiveras, kontrolleras och övervakas
- Y - Att människor söker självständighet och gör sitt bästa utifrån sina förutsättningar

Explosiva barn : ett nytt sätt att förstå och behandla barn som har svårt att tåla motgångar och förändringar

Ross W Greene

HÄFTAD · SVENSKA · 2016

★★★★★ (6)

Studentlitteratur

Synvändan

Ross Greene pratar om en synvända

- Greene säger att det handlar om huruvida vi anser att
- Personen gör det med flit
- Personen gör sitt bästa

Synvändan

Vi vet kanske inte helt än vad synvändan är

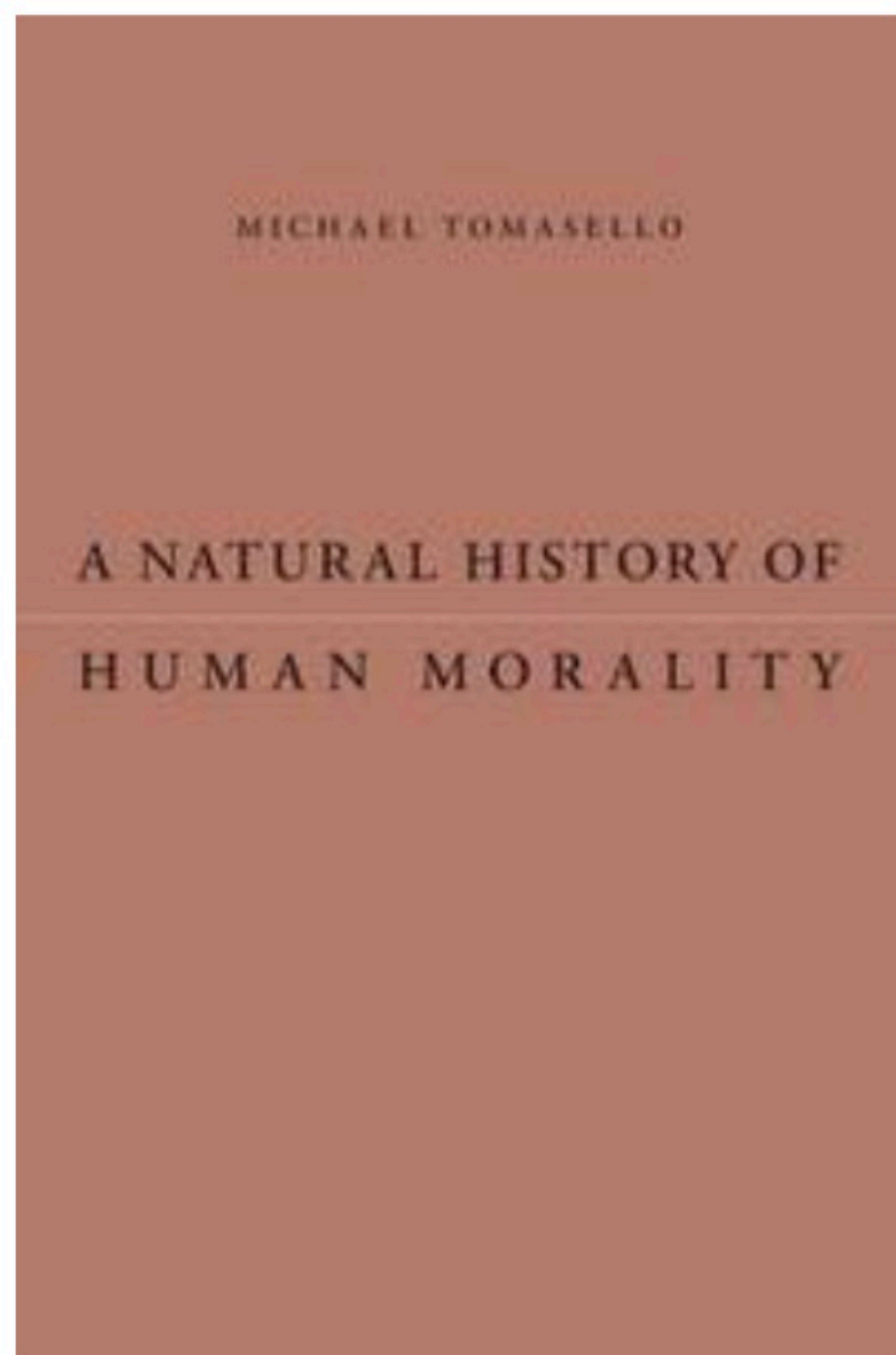
Men vi vet precis när den händer

- Diagnos brukade leda till den

Diagnosens värde är flera

- Ett är att beskriva att personen inte har de förmågor andra har

- Vilket gör klart att personen är vad Michael Tomasello benämner svag eller sårbar

A Natural History of Human Morality

Michael Tomasello

INBUNDEN · ENGELSKA · 2016

Synvändan

Tomaseillo beskriver utvecklingen av moral som två spår

Båda är viktiga för en grupps sammanhållning

Och därmed för gruppens överlevnad

- Att vi tar hand om den svaga (etik)
- Att vi ser till att alla i gruppen uppför sig (moralisering)

Den goda och den onda cirkel

Om vi anser att personen är svag eller sårbar

- Tror vi att personen gör sitt bästa
- Tar vi ansvar
- Ökar vårt önska att förstå varför personen gör som hen gör
- Ökar vår tendens till empati
- Gillar vi personen mer
- Ökar vår flexibilitet och acceptans kring personen
- Anpassar vi mer kring personen

Det blir en god cirkel

Den goda och den onda cirkel

Om vi anser att personen är likställd med oss själva

- Tror vi att personen gör det med flit
- Placerar vi ansvaret på personen
- Minskar vårt önska att förstå varför personen gör som hen gör
- Minskar vår tendens till empati
- Tycker vi mindre om personen
- Minskar vår flexibilitet och acceptans kring personen
- Anpassar vi mindre kring personen

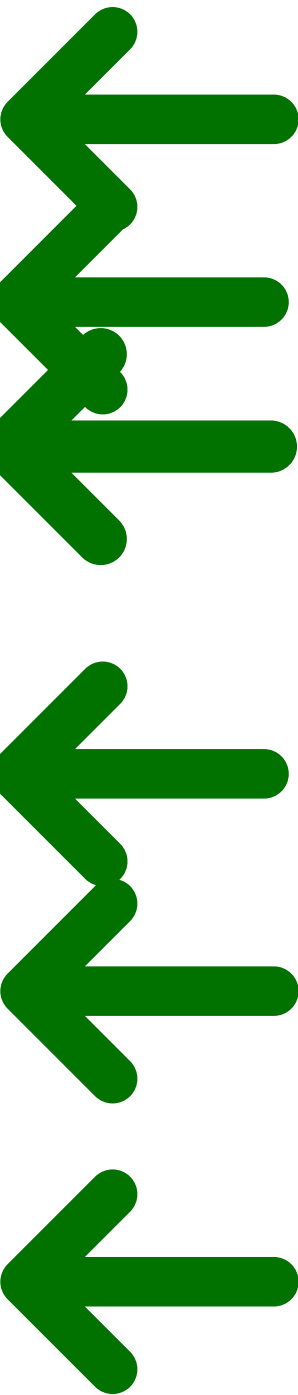
Det blir en ond cirkel

Den goda och den onda cirkel

Om vi anser att personen är svag eller sårbar

- Tror vi att personen gör sitt bästa
- Tar vi ansvar
- Ökar vårt önska att förstå varför personen gör som hen gör
- Ökar vår tendens till empati
- Gillar vi personen mer
- Ökar vår flexibilitet och acceptans kring personen
- Anpassar vi mer kring personen

Det blir en god cirkel

ELSEVIER

Contents lists available at [ScienceDirect](http://www.sciencedirect.com)

Cognition

journal homepage: www.elsevier.com/locate/COGNIT

The moral pop-out effect: Enhanced perceptual awareness of morally relevant stimuli

Ana P. Gantman, Jay J. Van Bavel*

Psychology Department, New York University, 6 Washington Place, New York, NY 10003, USA

ARTICLE INFO

Article history:

Received 13 August 2013

Revised 20 February 2014

Accepted 23 February 2014

Available online 16 April 2014

ABSTRACT

People perceive religious and moral iconography in ambiguous objects, ranging from grilled cheese to bird feces. In the current research, we examined whether moral concerns can shape awareness of perceptually ambiguous stimuli. In three experiments, we presented masked moral and non-moral words around the threshold for conscious awareness as part of a lexical decision task. Participants correctly identified moral words more frequently than non-moral words—a phenomenon we term the *moral pop-out effect*. The moral pop-out

Moral pop-out effect

Ana Gantmans forskning visar att vi bearbetar moralisk information snabbare än annan information

Det betyder att vi har en tendens att se andras beteende genom ett moraliskt filter

Moral pop-out effect

Kanske är synvändan att vi börjar undertrycka pop-outeffekten

Det är en kognitiv process

Och beroende av stress

Synvändan

Synvändan är alltså en ganska
komplicerat löpande process
Med bas i människans
utvecklingshistoria som
flockvarelse

Explosiva barn : ett nytt sätt att förstå och behandla barn som har svårt att tåla motgångar och förändringar

Ross W Greene

HÄFTAD · SVENSKA · 2016

★★★★★ (6)

Studentlitteratur

Människor som kan uppföra sig gör det

Ross W. Greene

Annars kan man kanske inte leva upp till krav och förväntningar kring

- Att förstå konsekvenser av eget handlande
- Flexibilitet
- Uthållighet
- Impulskontroll
- Sociala förmågor
- Stresstålighet
- Kommunikationsförmåga
- Perceptionskänslighet
- Följsamhet

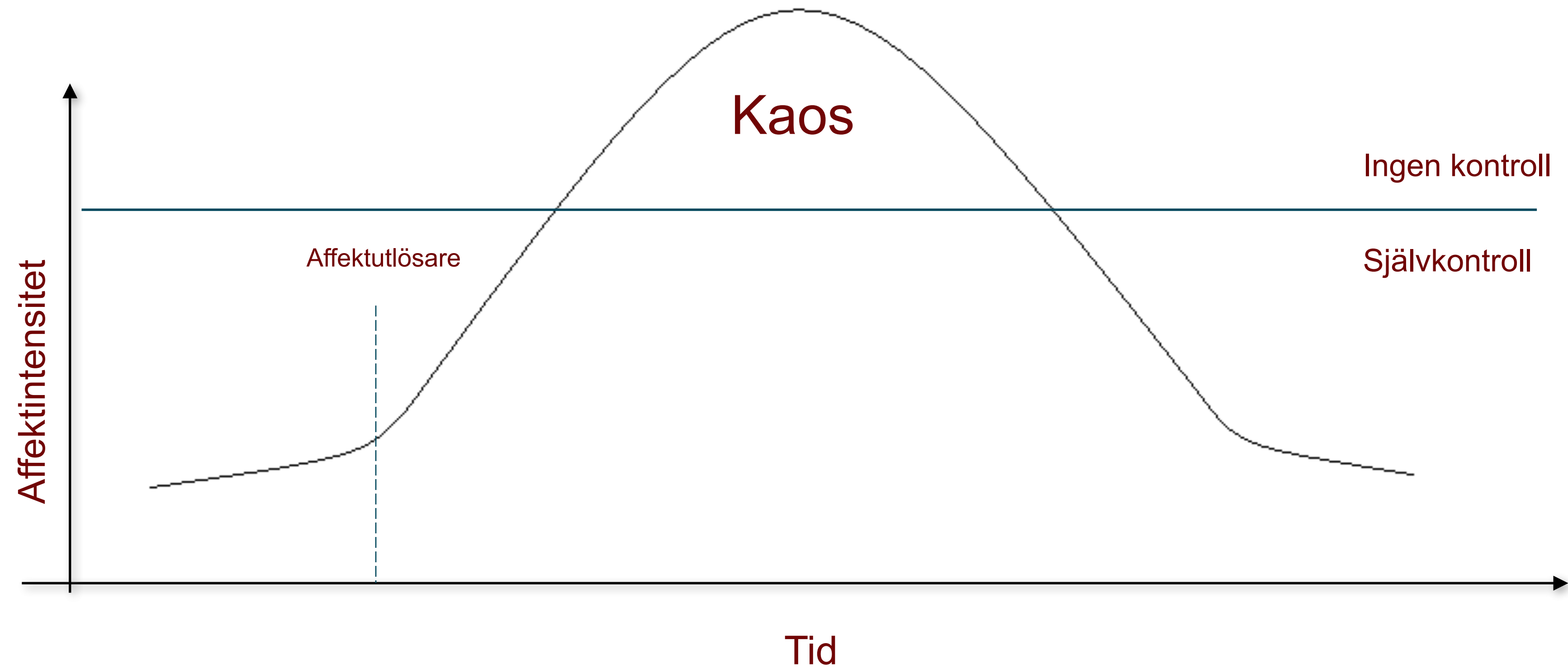
Affektreglering

När man inte kan leva upp till andras förväntningar använder man olika lösningar och strategier

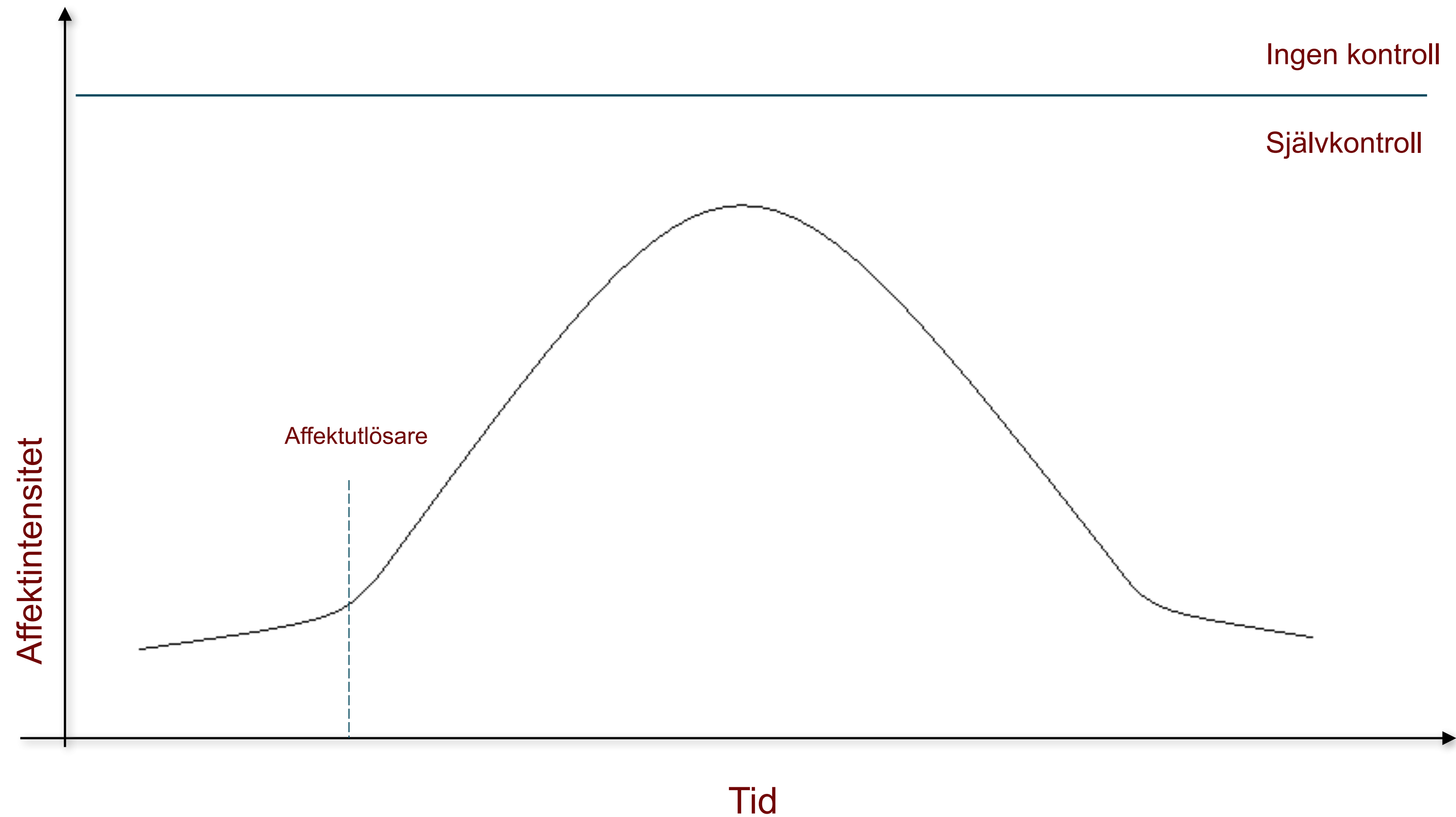
- Att vägra

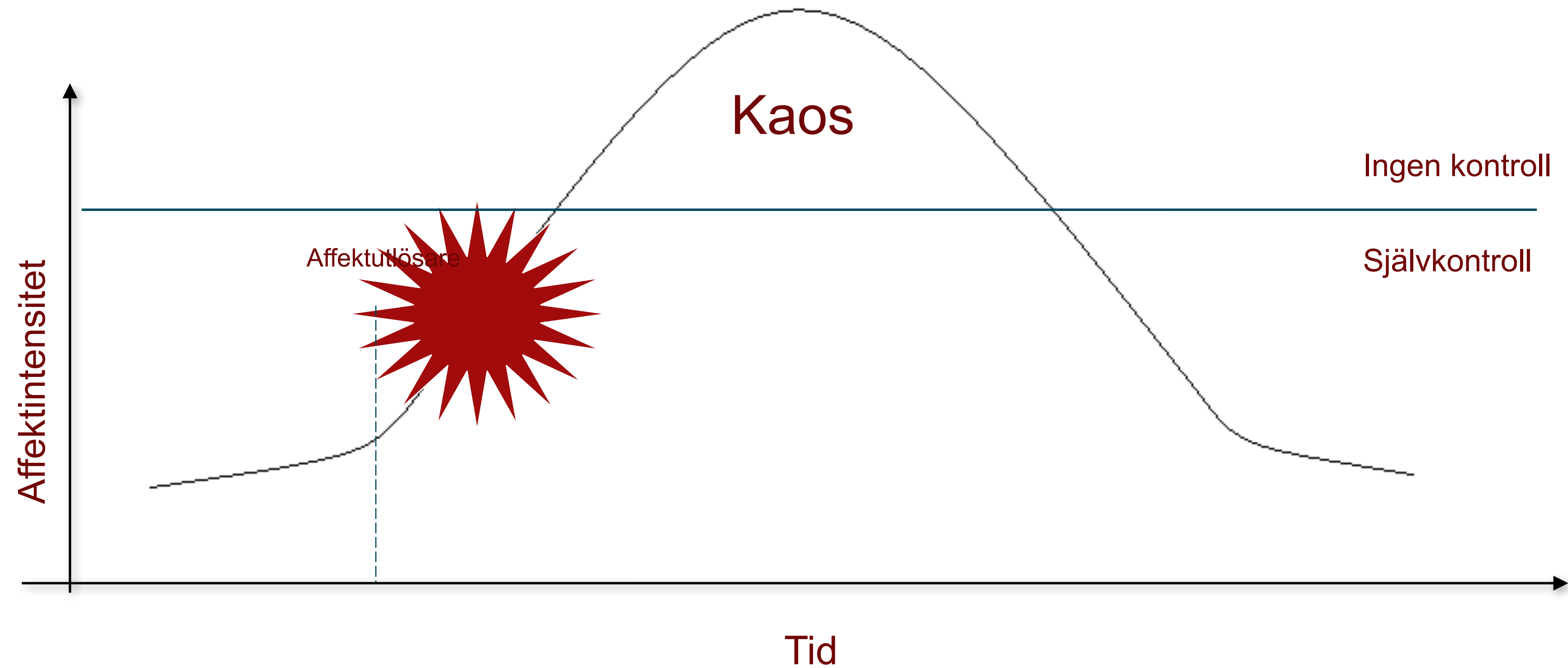
Affektreglering

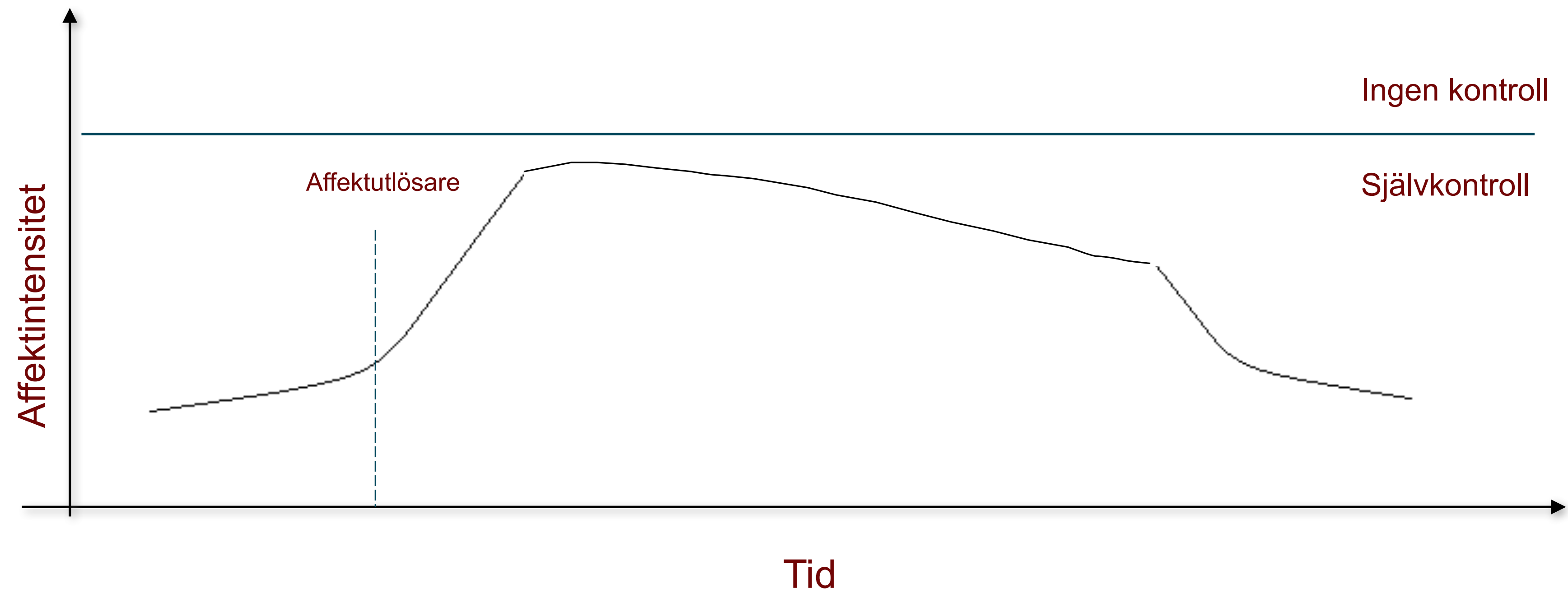
Affektreglering

Affektreglering

Affektreglering

Kontrollprincipen

Man måste ha kontroll
över sig själv, om man
ska kunna samarbeta

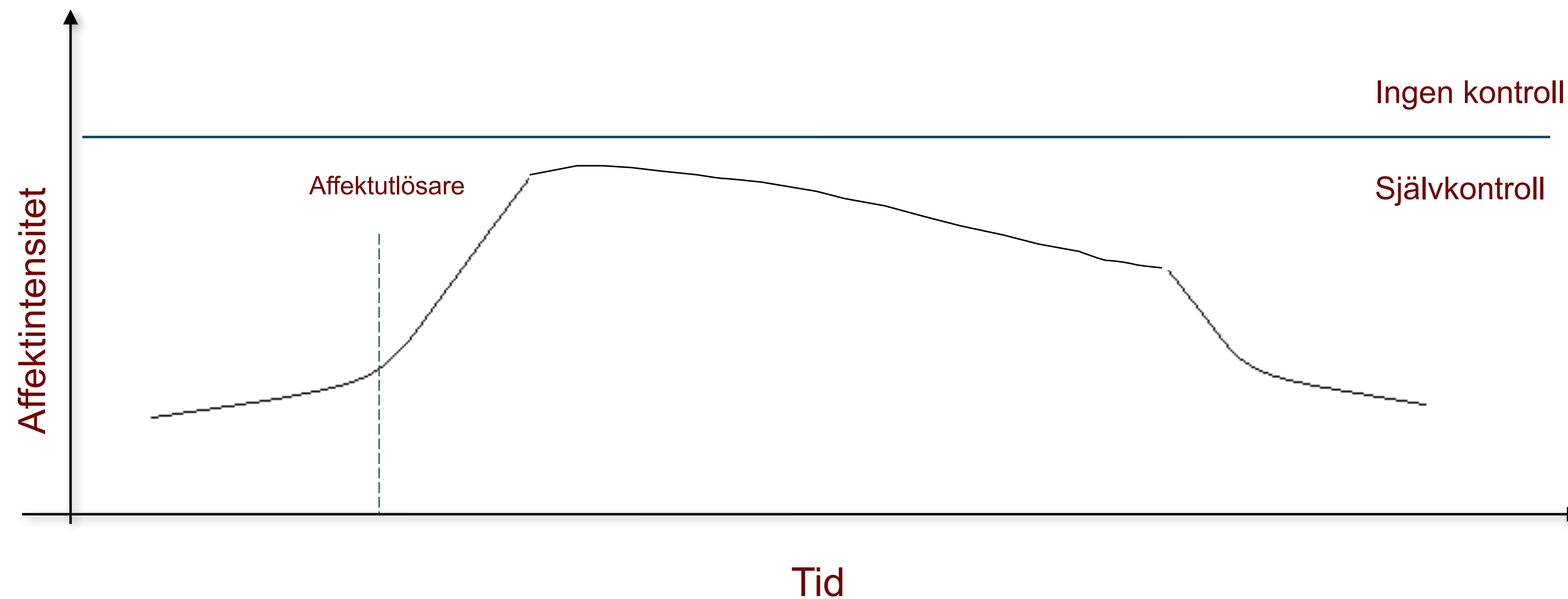

Affektreglering

Strategier

- Att vägra
- Att ljuga

Little Liars: Development of Verbal Deception in Children

Kang Lee

University of Toronto

ABSTRACT—*Lying is common among adults and a more complex issue in children. In this article, I review two decades of empirical evidence about lying in children from the perspective of speech act theory. Children begin to tell lies in the preschool years for anti- and prosocial purposes, and their tendency to lie changes as a function of age and the type of lies being told. In addition, children's*

lying was conducted between the early 1900s and 1980 (Lewis, Stanger, & Sullivan, 1989).

Since the late 1980s, research on lying in children has increased, mainly due to three advancements in developmental psychology. One was research on children's theory of mind (ToM), or the notion that individuals have intentions, desires, and beliefs, and will act accordingly (Wellman, 1992). Lying in

---

SCIENTIFIC CONTRIBUTION

Living the categorical imperative: autistic perspectives on lying and truth telling—between Kant and care ethics

Pier Jaarsma · Petra Gelhaus · Stellan Welin

Published online: 8 November 2011

© Springer Science+Business Media B.V. 2011

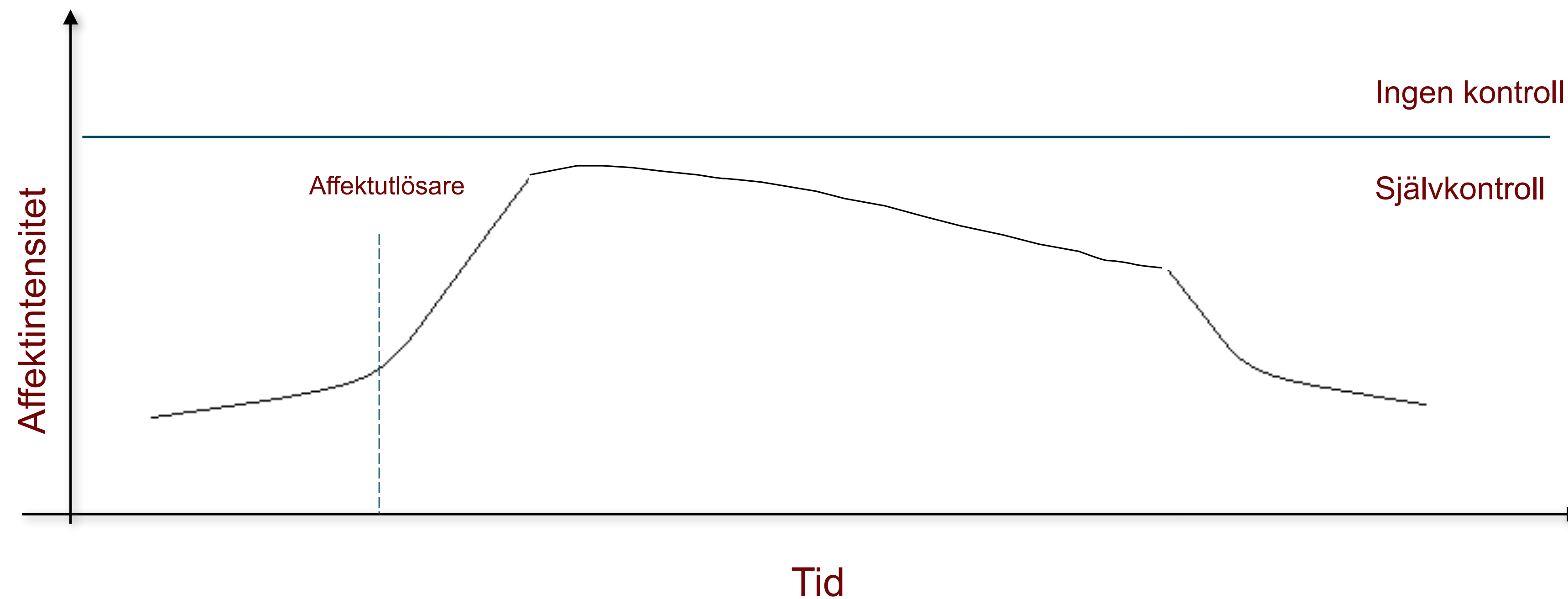
Abstract Lying is a common phenomenon amongst human beings. It seems to play a role in making social interactions run more smoothly. Too much honesty can be

be changed, though it creates problems in the social life of persons with autism. From a care ethics perspective, on the other hand, a way should be found to allow the high-

Affektreglering

Strategier

- Att vägra
- Att ljuga
- Att rymma
- Spottas eller slåss

Prevention of Youth Violence: Why not Start at the Beginning?

Richard E. Tremblay

Published online: 25 July 2006

© Springer Science+Business Media, Inc. 2006

“He who considers things in their first growth and origin . . . will obtain the clearest view of them.”

(Aristotle, Politics, Book 1 chap 2)

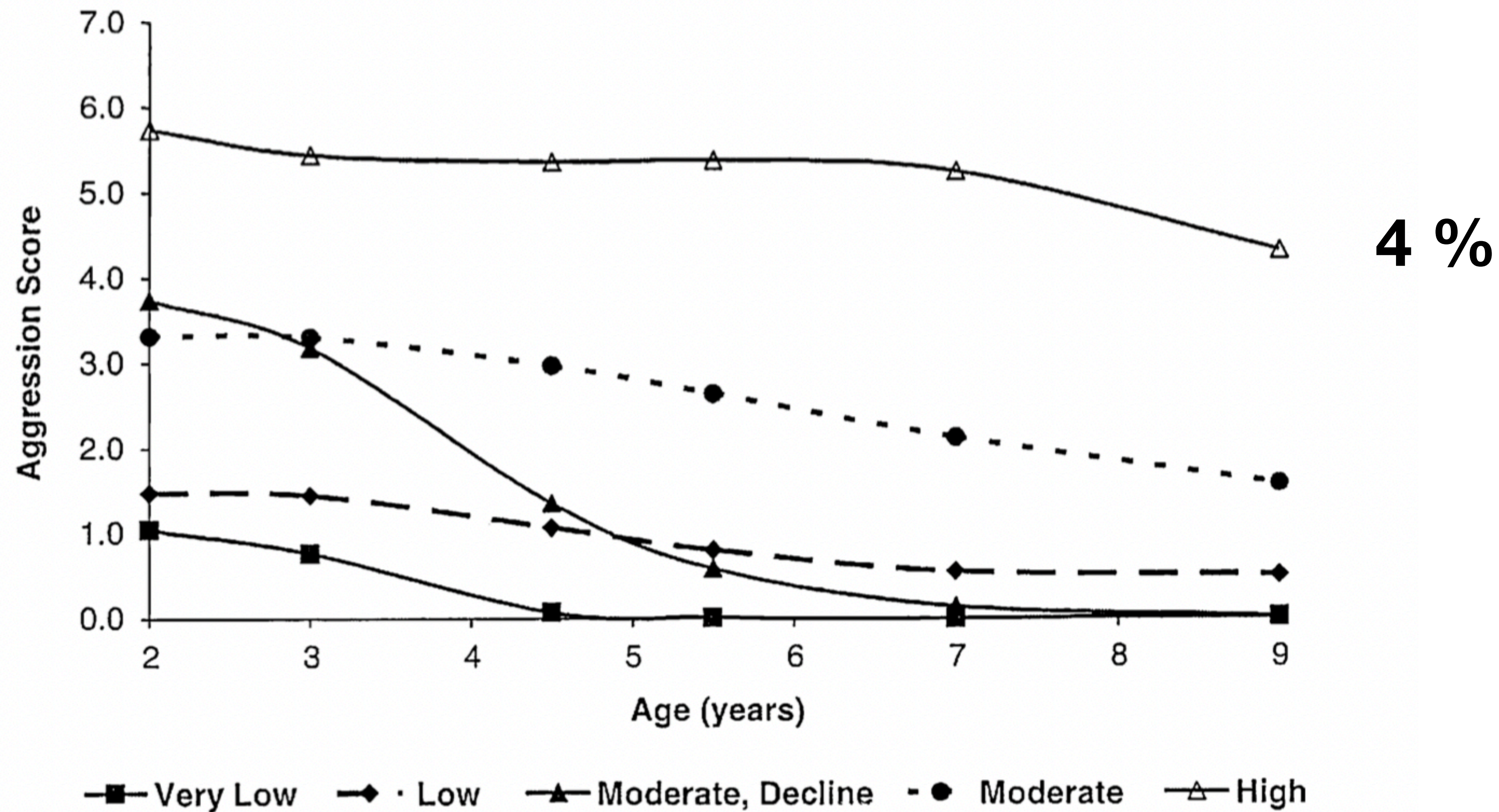
The product of an applied science is as good as the knowledge that gets into the hands of those who do not produce the science. From this perspective, I applaud the National Institutes of Health’s initiative to ask eminent scientists at

that asking the panel to concentrate its attention on preventing “violence” and “related health-risking behaviours” *in adolescents* was misguided. I attempt to demonstrate why an alternative perspective is needed.

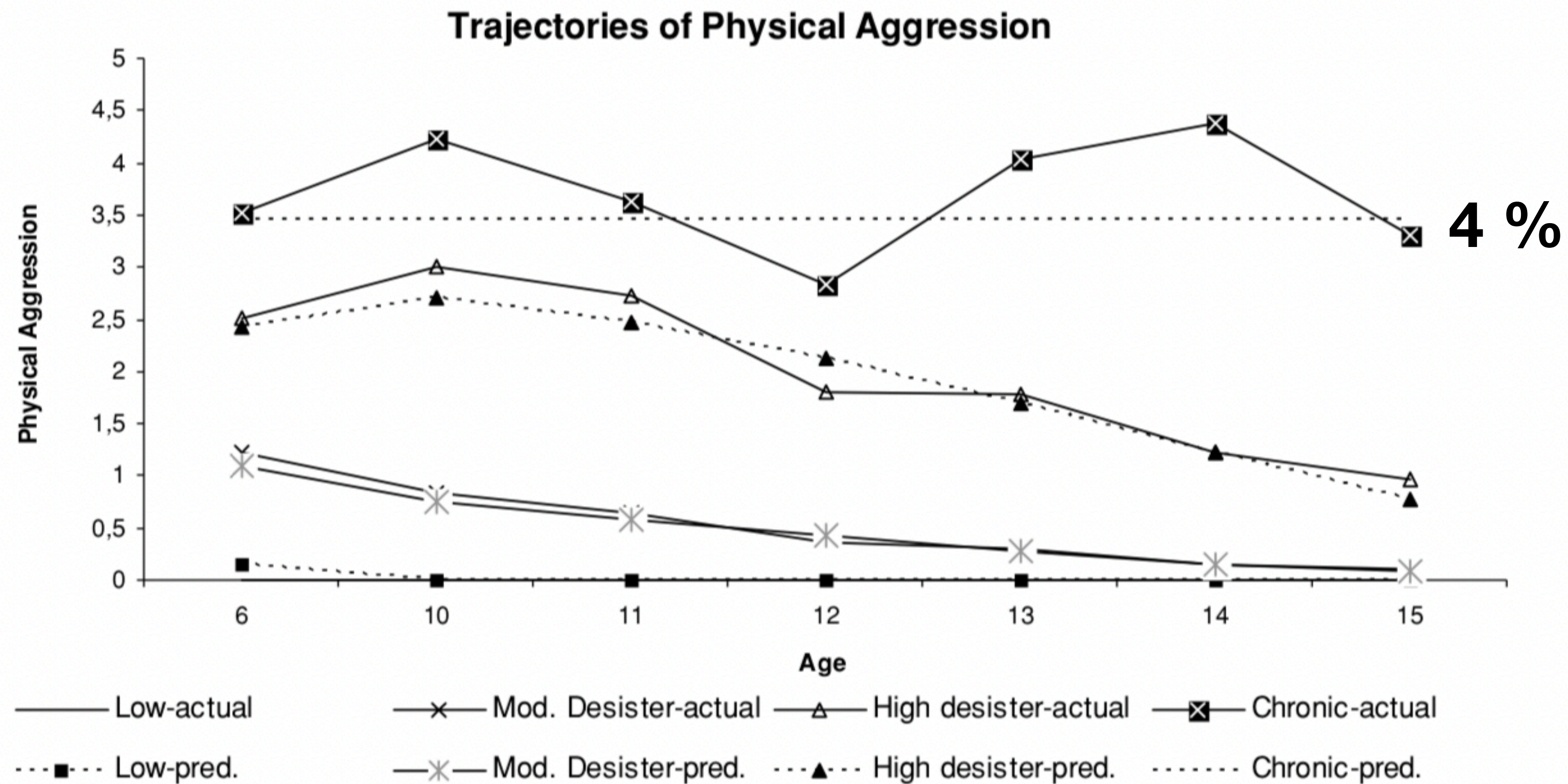
Towards a common language

The report insists on the importance of a common language for violence scientists. The term “violence” was chosen as

Våldsutveckling i barndomen

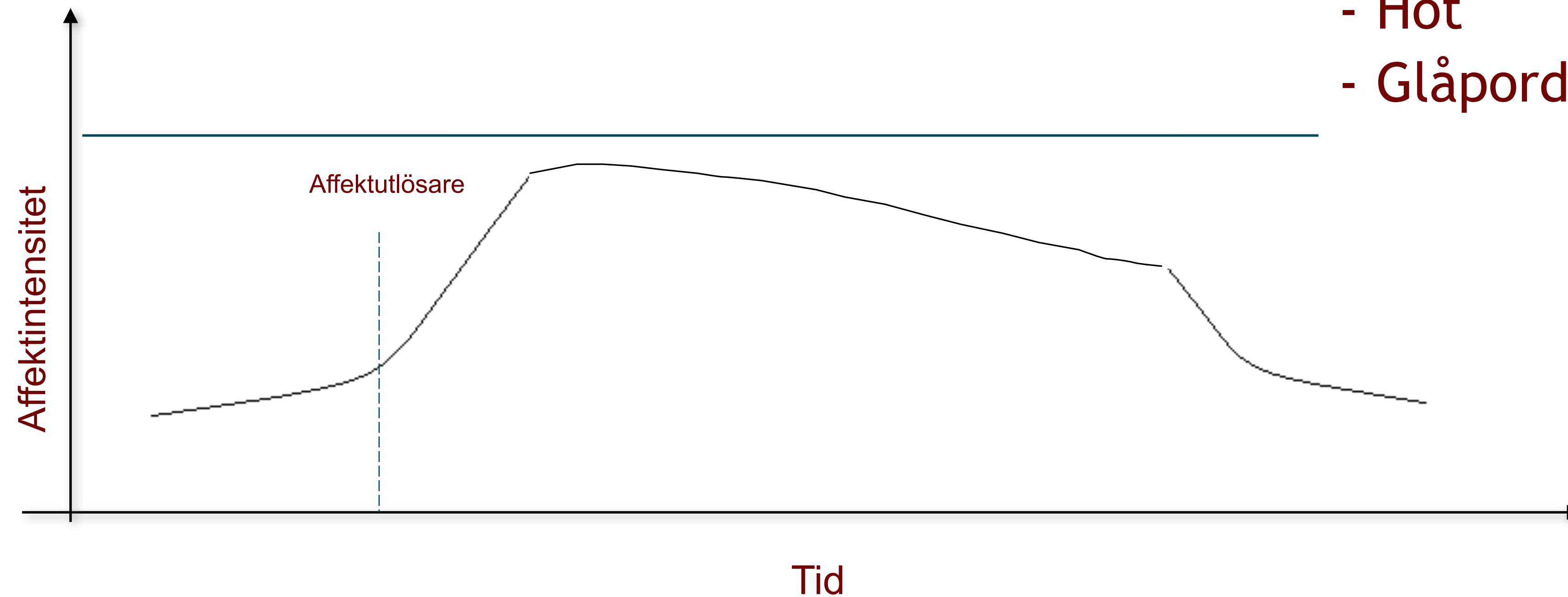
Våldsutveckling i barndomen

Affektreglering

Strategier

- Att vägra
- Att ljuga
- Att rymma
- Spottas eller slåss
- Hot
- Glåpord

Affektreglering

Vi kan se dessa beteenden som

- Beteendeproblem om vi är i den onda cirkeln
- Strategier i syfte att behålla självkontrollen om vi är i den goda cirkeln

Verktygslådorna

- en kvalitetssäkringsmodell

Att hantera svåra situationer utan att eskalera dem

Att utvärdera varför det blev svårt

Att förändra så att det inte händer igen

Verktygslådorna

- en kvalitetssäkringsmodell

**Att hantera svåra situationer
utan att eskalera dem**

**Att utvärdera varför det blev
svårt**

**Att förändra så att det inte
händer igen**

Affektsmitta

Affekt smittar - vi känner
av varandras känslor
Det gör vi genom såkallade
spegelprocesser
Vi speglar varandras
muskelspänningar

Articles

New Perspectives on Emotional Contagion: A Review of Classic and Recent Research on Facial Mimicry and Contagion

Elaine Hatfield*^a, Lisamarie Bensman^a, Paul D. Thornton^a, Richard L. Rapson^a

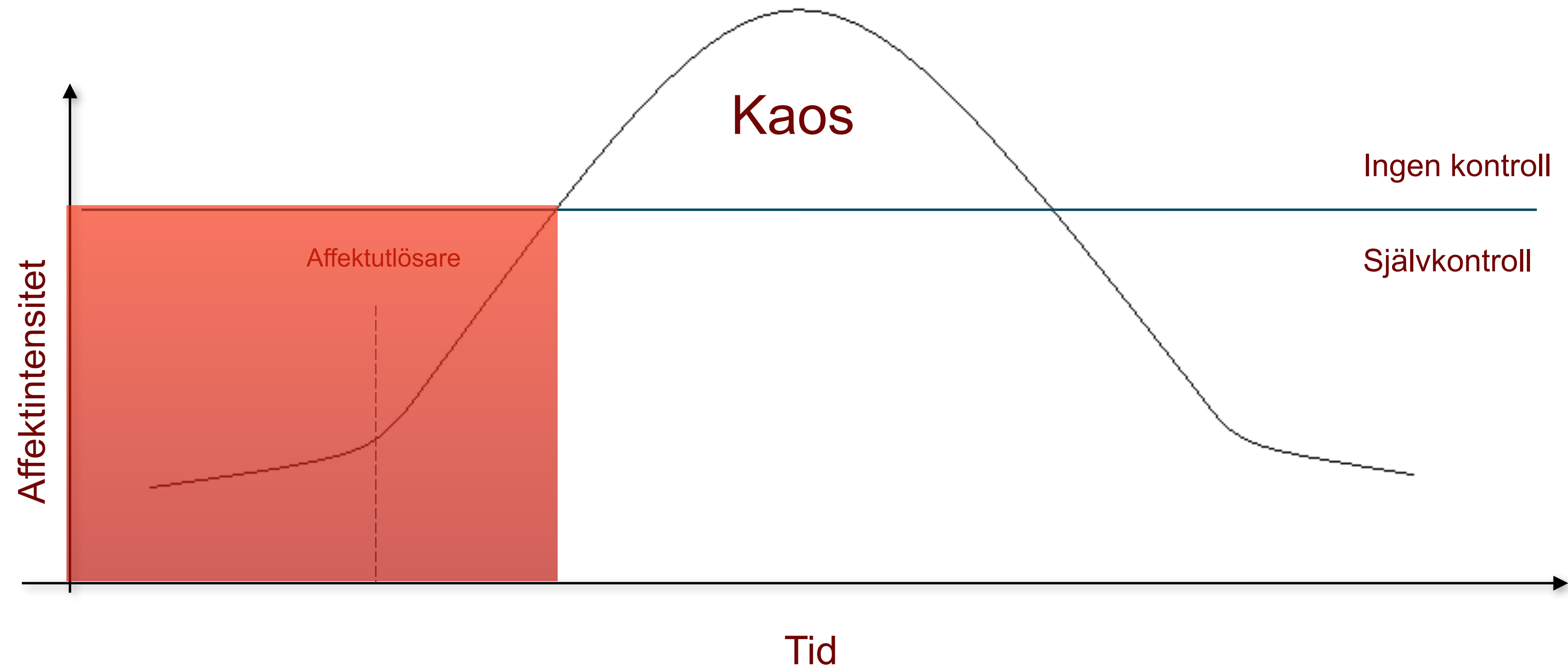
[a] University of Hawaii, Honolulu, HI, USA.

Abstract

Recently, scholars from a wide variety of disciplines, using a variety of scientific techniques, have begun to study the influence of attention, facial mimicry, and social context on emotional contagion. In this paper we will review the classic evidence documenting the role of attention, facial mimicry, and feedback in sparking primitive emotional contagion. Then we will discuss the new evidence which scholars have amassed to help us better understand the role of facial mimicry in fostering contagion and the ability to “read” others’ thoughts, feelings, and emotions. Finally, we will briefly speculate as to where future research might be headed.

Keywords: emotional contagion, facial mimicry, components of emotion

Metod: Lågaffektiva strategier

Lågaffektiv metod

Dämpa känslouttrycken

Undvik dominerande ögonkontakt

Prata lugnt utan att höja rösten och utan käkspänningar

Ta tid, stressa inte

Få personen att tänka på annat - avleda

Lågaffektiv metod

Respektera det personliga utrymmet

- Varje gång någon går två steg bort från dig ska du gå två steg baklänges
- Gå baklänges vid kravsättning

Lågaffektiv metod

Stå inte mitt emot

Lågaffektiv metod

Stå inte mitt emot
Hellre lite på sniskan

Lågaffektiv metod

Sätt dig när någon blir orolig

Undvik att markera dig fysiskt

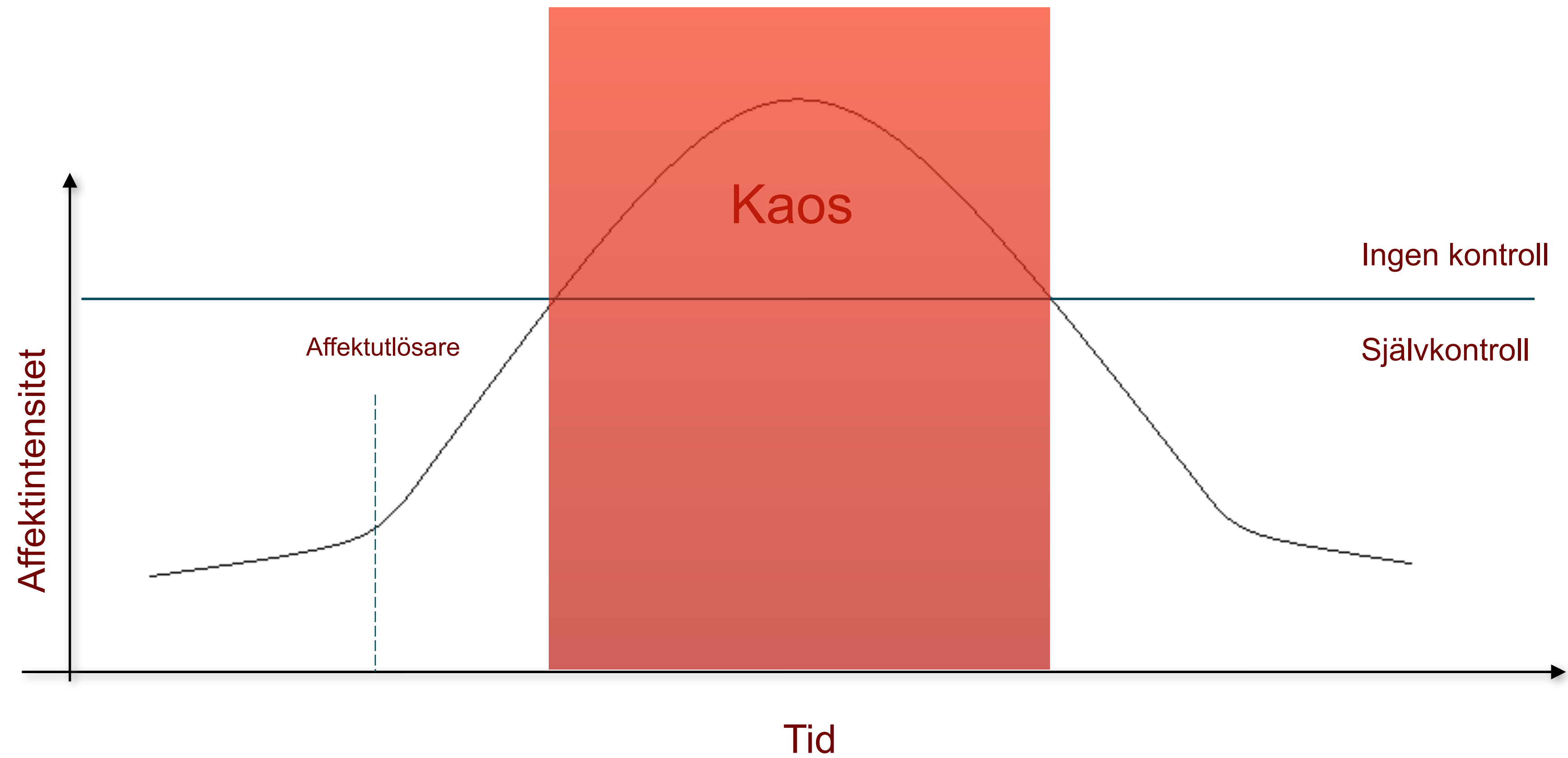
Låtsas du är på väg hem från stan en mörk lördagskväll!

Undvik att smittas av andras oro

Og därmed boosta dennes oro

Se till att smitta med ditt lugn

Metod: Vid kaos

Pergamon

Child Abuse
& Neglect

Child Abuse & Neglect 30 (2006) 1333–1342

Learning from tragedy: A survey of child and adolescent restraint fatalities

Michael A. Nunno*, Martha J. Holden, Amanda Tollar

*Residential Child Care Project, Family Life Development Center, College of Human Ecology,
Cornell University, Ithaca, NY 14853, USA*

Received 3 March 2005; received in revised form 3 February 2006; accepted 24 February 2006

Available online 15 November 2006

2011

Review of the Medical Theories and Research Relating to Restraint Related Deaths

Caring Solutions (UK)
University of Central Lancashire

Leggett, J. & **Silvester**, J. (2003). Care staff attributions for violent incidents involving male and female patients: A field study. *British Journal of Clinical Psychology*, 42, 393-406.

CARE STAFF ATTRIBUTIONS FOR VIOLENT INCIDENTS INVOLVING MALE
AND FEMALE PATIENTS: A FIELD STUDY

Janice LEGGETT

Bath & North East Somerset Primary Care Trust

Avon Forensic Community Learning Disabilities Team

Kilmersdon Road, Hartcliffe

Lågaffektiv metod - vid kaos

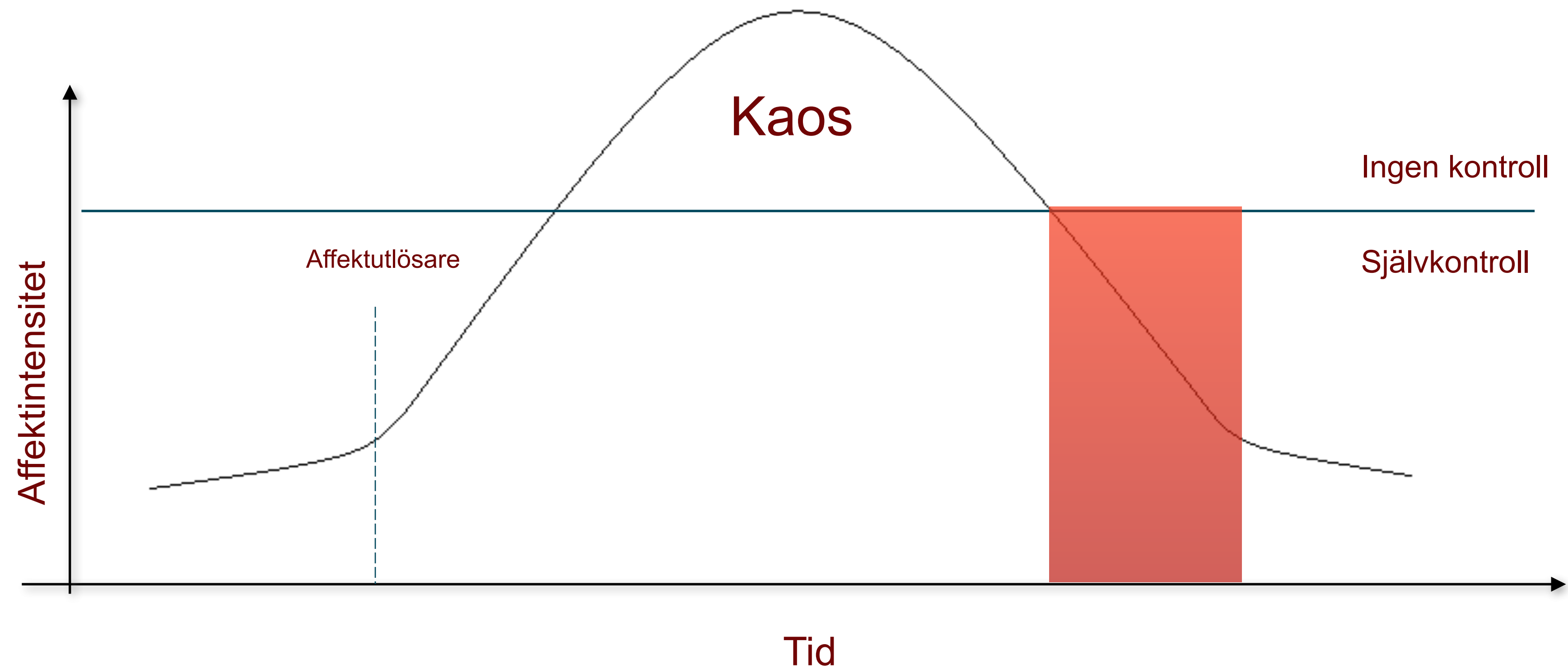
Vänta - oftast räcker det

Få ut andra så det blir utrymme och lugn

Undvik beröring med spända muskler

- Slappna av om någon tar tag i dig

Metod: Landa

Lågaffektiv metod

Lugn

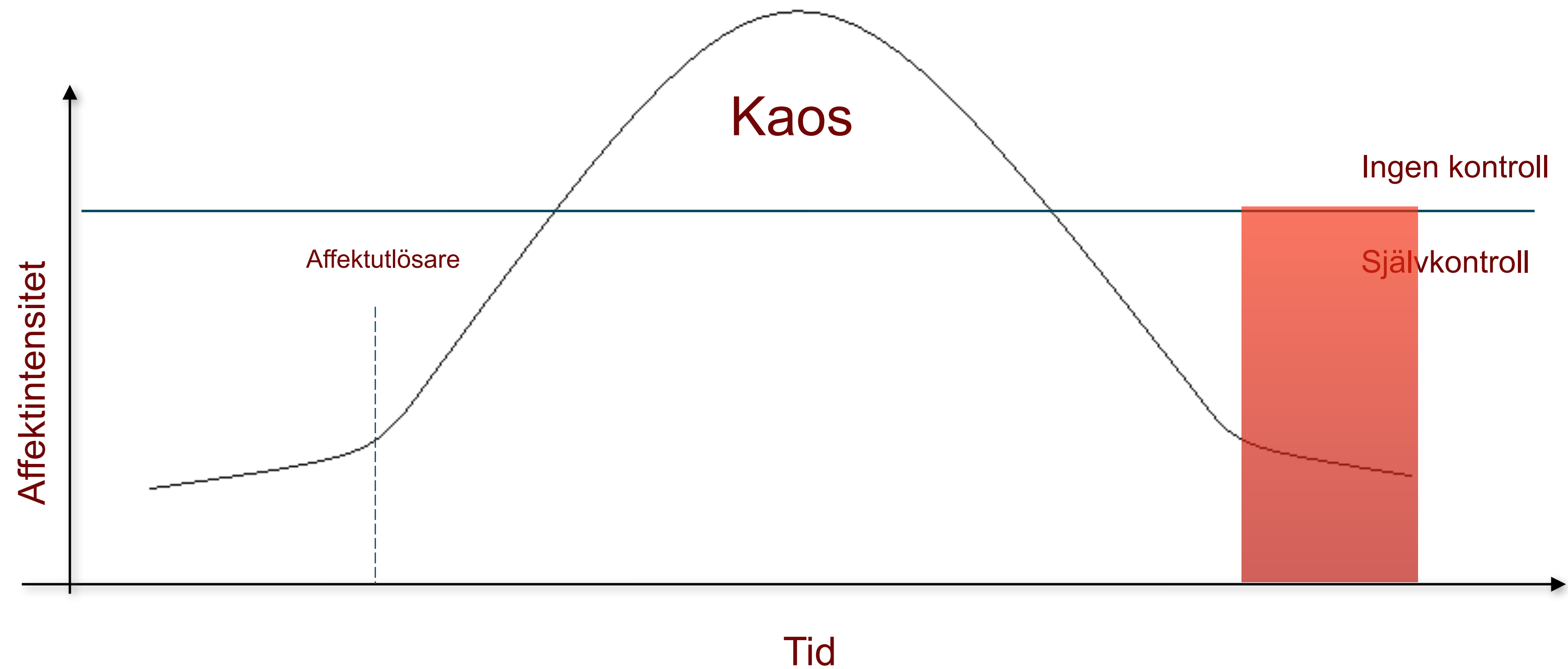
Vänta ut

Återgå till vardagsaktiviteter

Städa upp

Avleda vidare

Metod: Vardag igen

Verktygslådorna

- en kvalitetssäkringsmodell

Att hantera svåra situationer
utan att eskalera dem

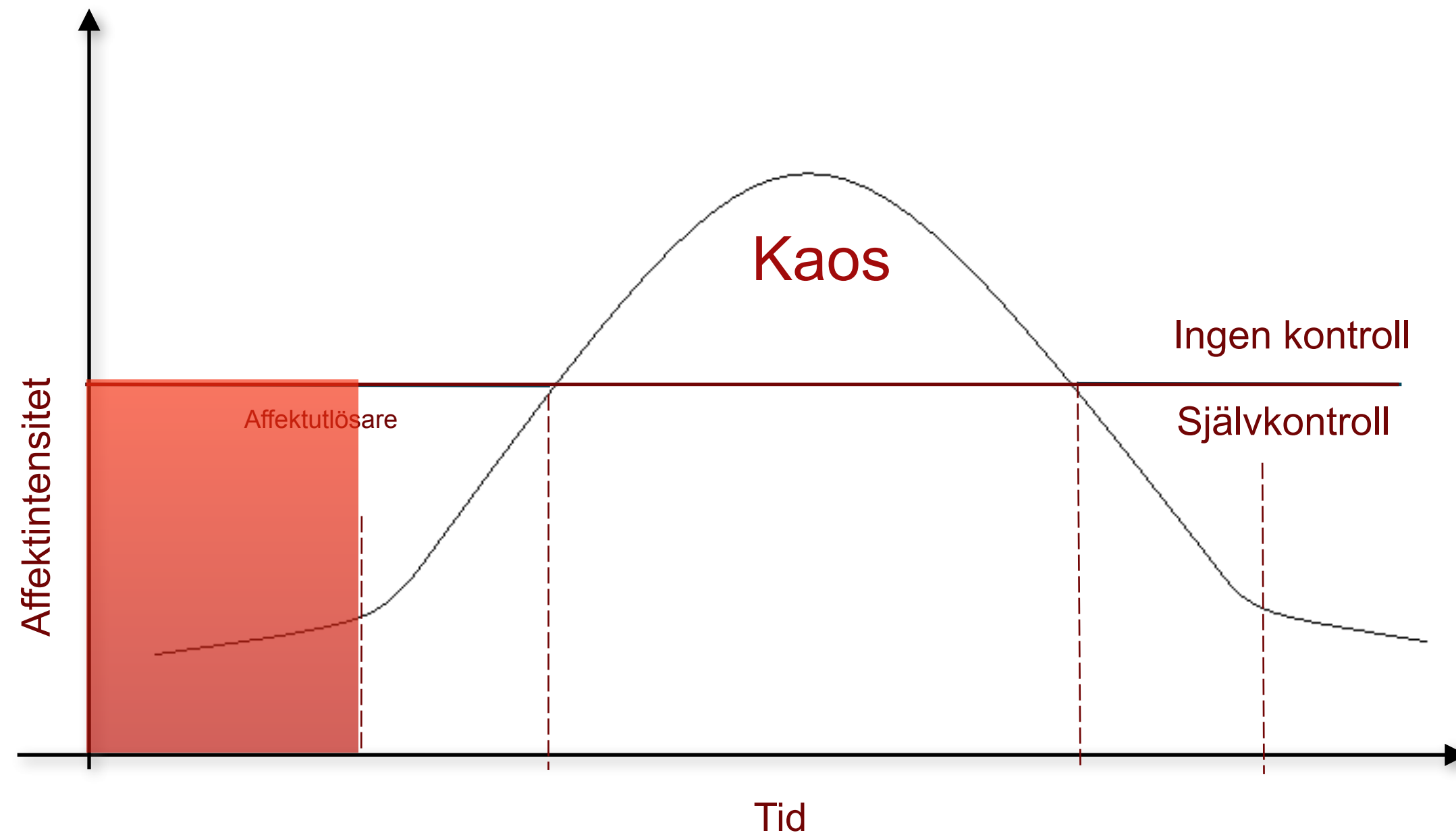
Att utvärdera varför det
blev svårt

Att förändra så att det inte
händer igen

När något inte funkar
är det något som är fel
- och det är inte personen

Vardagen - utvärdering

IMPROVED QUALITY OF LIFE BY ACTIVE INTERVENTION WITH THE SWEDISH BPSD REGISTRY

[Sibylle Mayer](#) , [Eva Granvik](#), [Lennart Minthon](#), [Katarina Nägga](#)

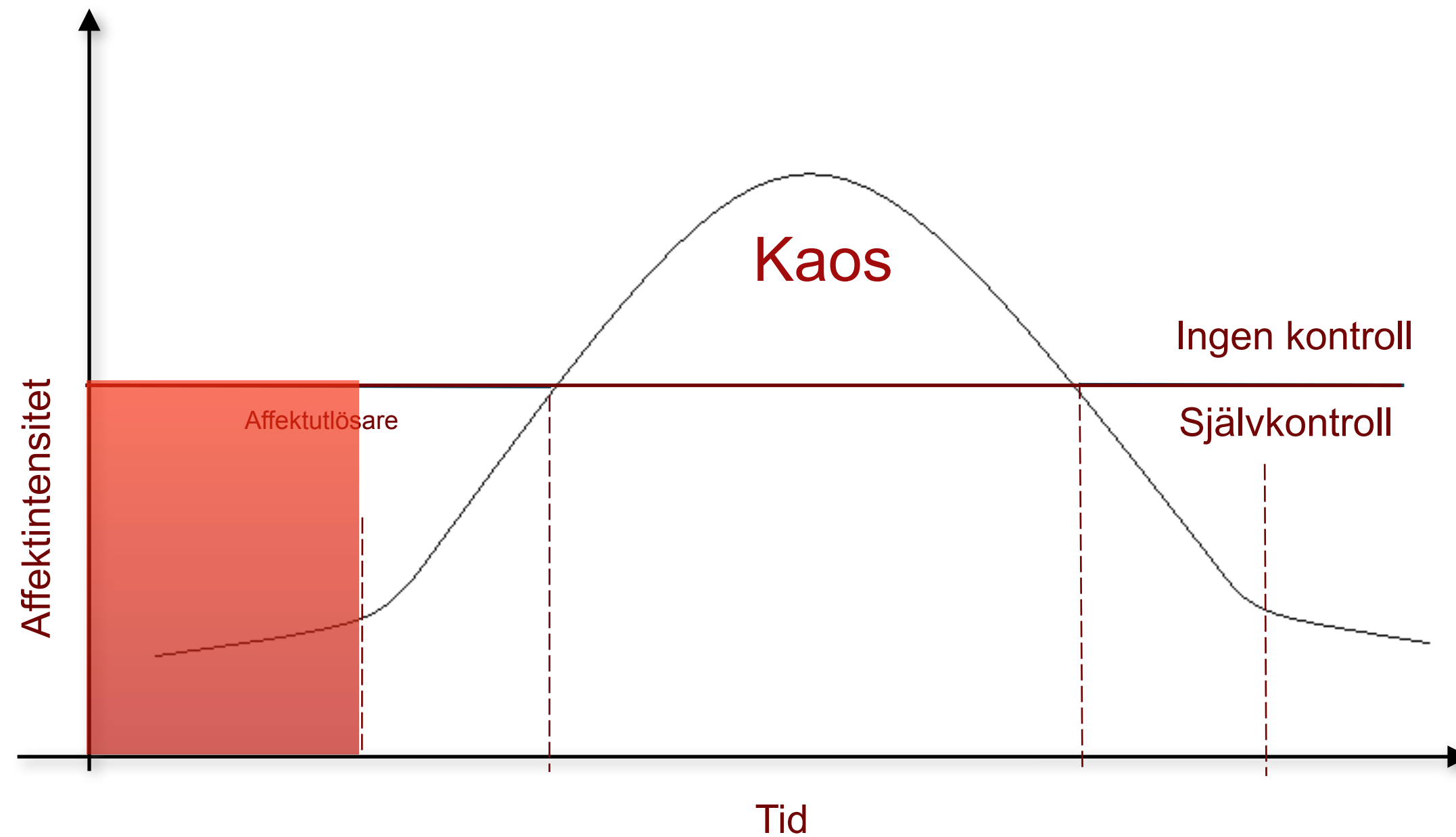
<https://doi.org/10.1016/j.jalz.2014.04.088>

Feedback

Vardagen - utvärdering

- Vad hände helt konkret halvtimmen innan situationen utvecklades?
- Vad förväntade vi att personen kunde?

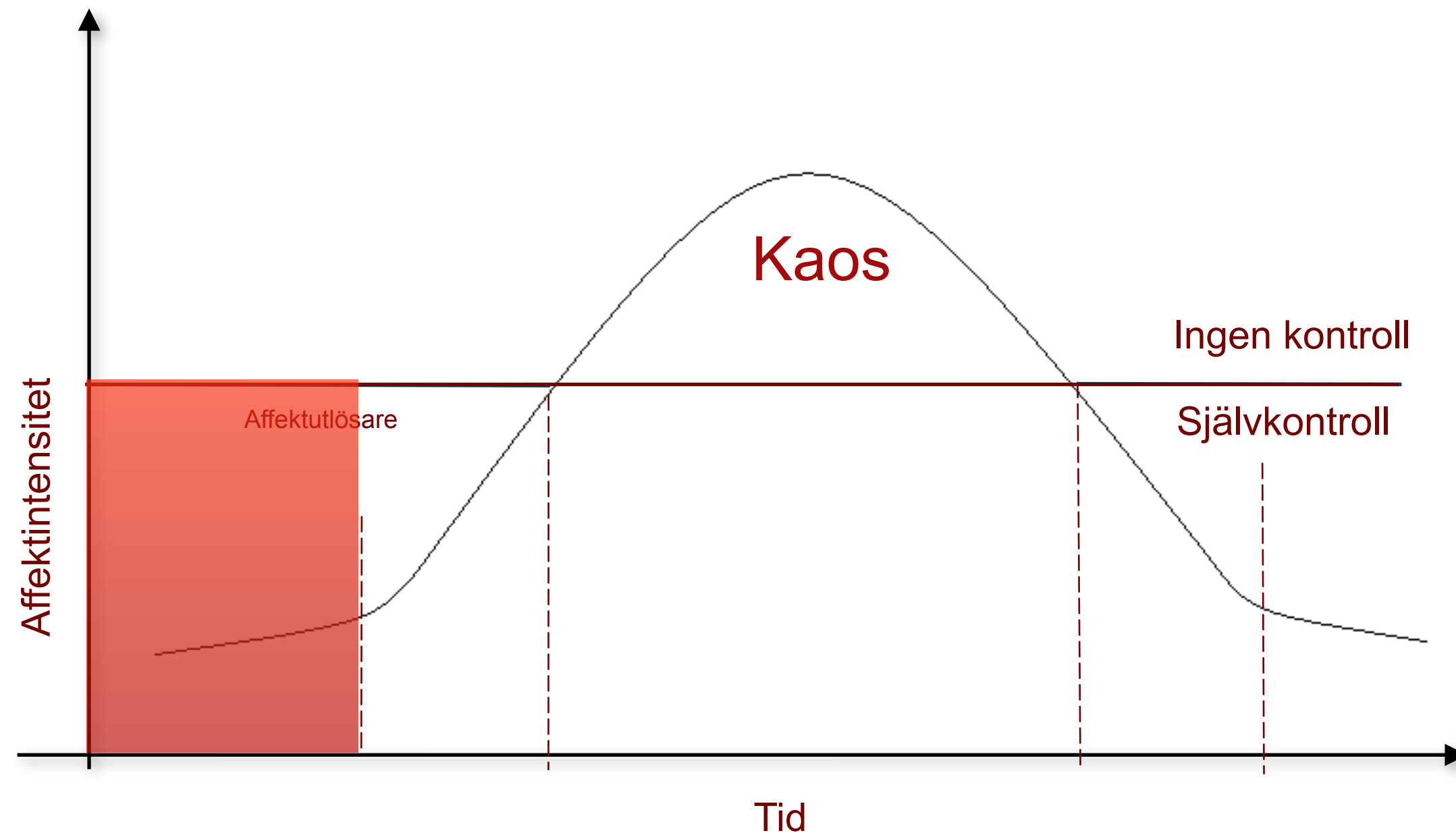

Kartläggning av förmågor

- Att förstå konsekvenser av eget handlande
- Flexibilitet
- Uthållighet
- Impulskontroll
- Sociala förmågor
- Motorisk lugn
- Uppmärksamhet
- Stresstålighet
- Kommunikationsförmåga
- Perceptionskänslighet
- Följsamhet

Vardagen - utvärdering

- Vad hände helt konkret halvtimmen innan situationen utvecklades?
- Vad förväntade vi att personen kunde?
- Fattades det strukturer som i vanliga fall hjälpar personen att kunna det vi förväntade oss?
- Var det på en plats där det ofta händer saker?
- Vilken var den utlösande faktorn?
  - Var vårt beteende den utlösande faktorn för personens affektutbrott?
  - Hur kan vi se till att det inte händer igen?

Upptrappningsfasen - utvärdering

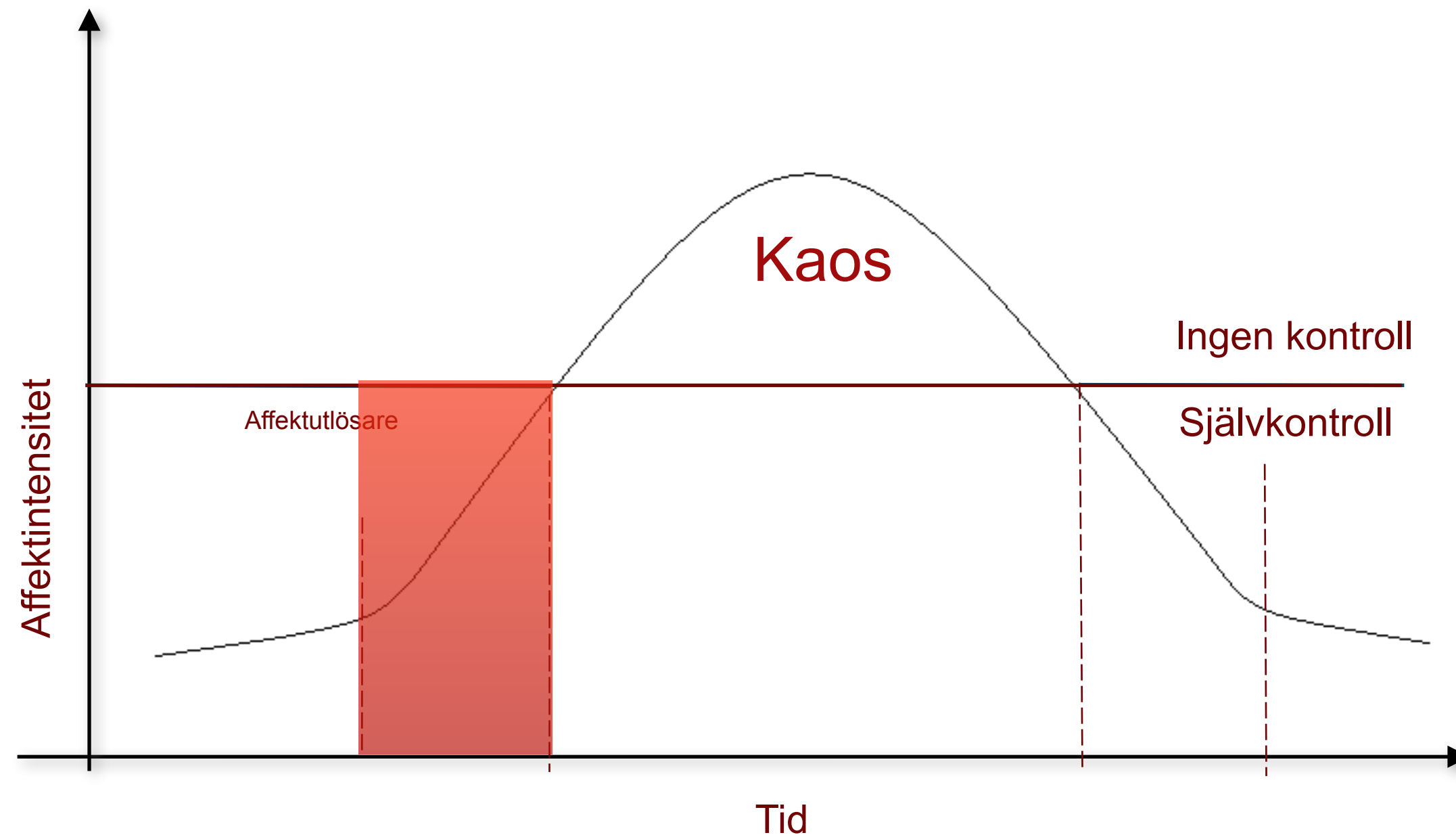
- Vilka strategier försökte personen sig på?
- Var personens strategier egentligen okej?
- Fick personen möjlighet att samla sig och behålla kontrollen?

Triggades vi att använda strategier som skapade problem för personen, som hen var tvungen att hitta lösningar på?

Ökade vi kraven på personen i eskaleringsfasen?

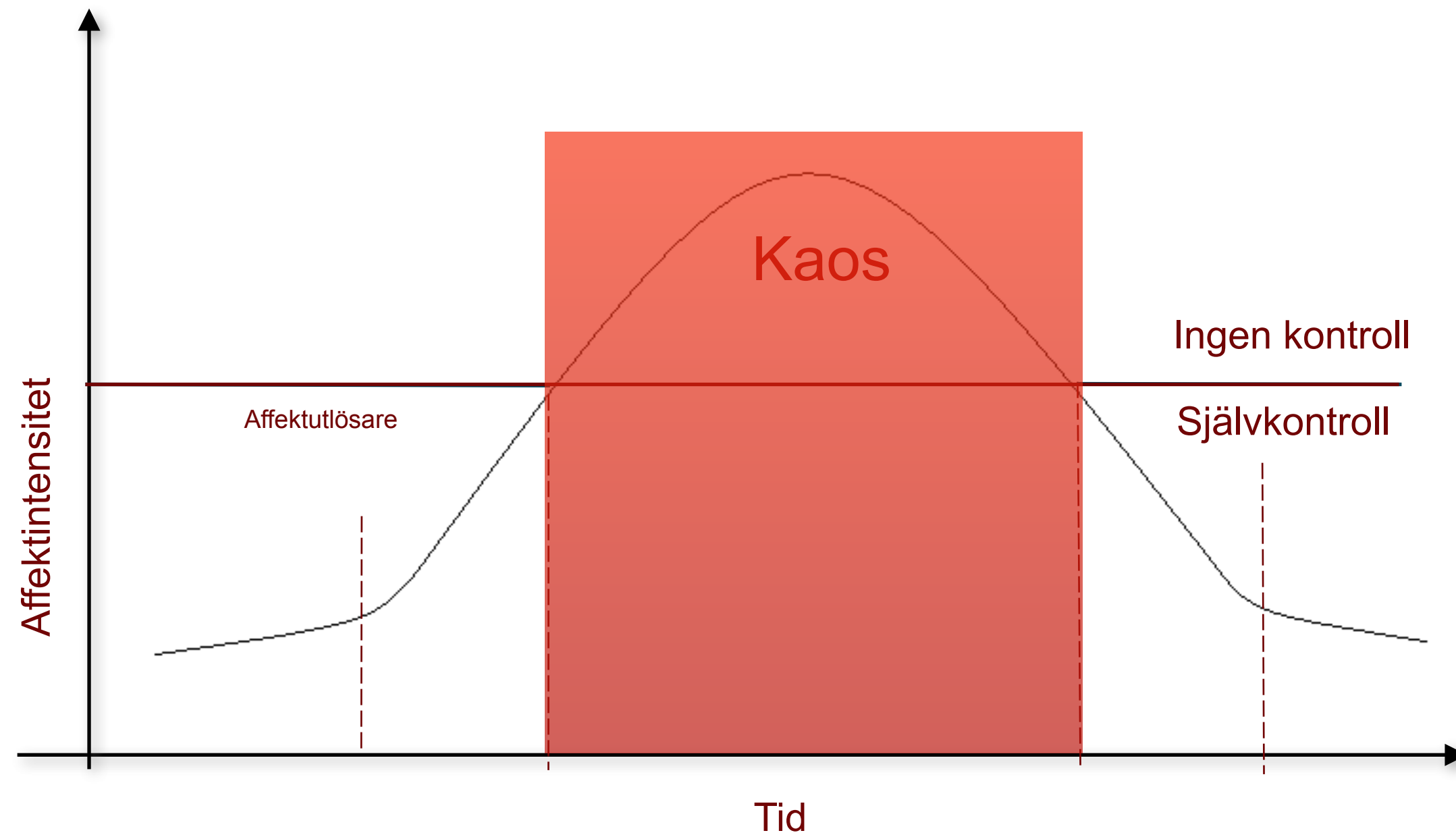
Använde vi strategier för att hjälpa personen att behålla självkontrollen i eskaleringsfasen?

- Använde vi ett kroppsspråk och röstläge som ökade personens möjligheter för att behålla kontrollen?
- Använde vi avledande strategier för att aktivt hjälpa personen att behålla självkontrollen?

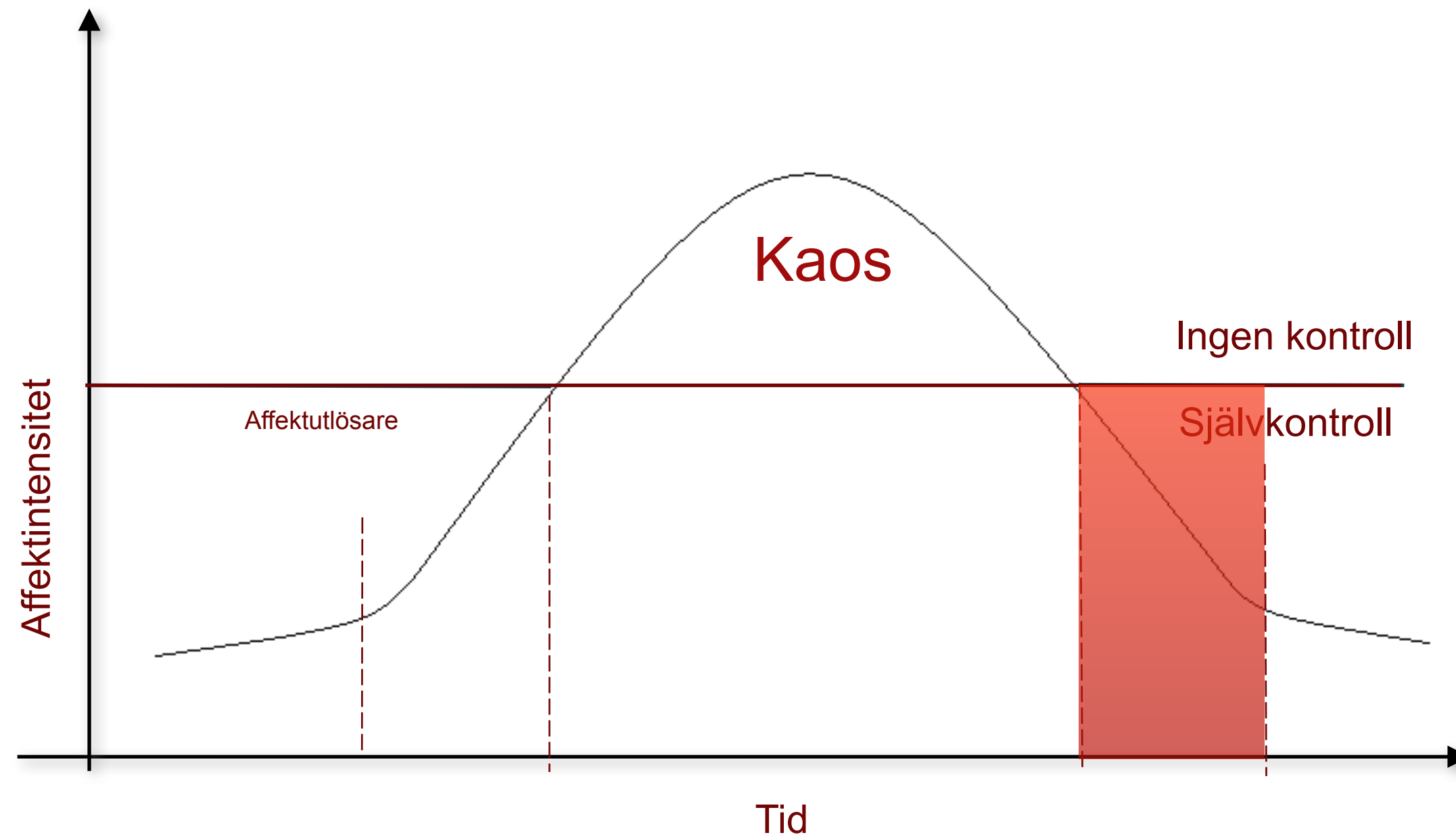
Kaosfasen - utvärdering

- Minskade eller ökade vi kaoset genom vårt beteende?

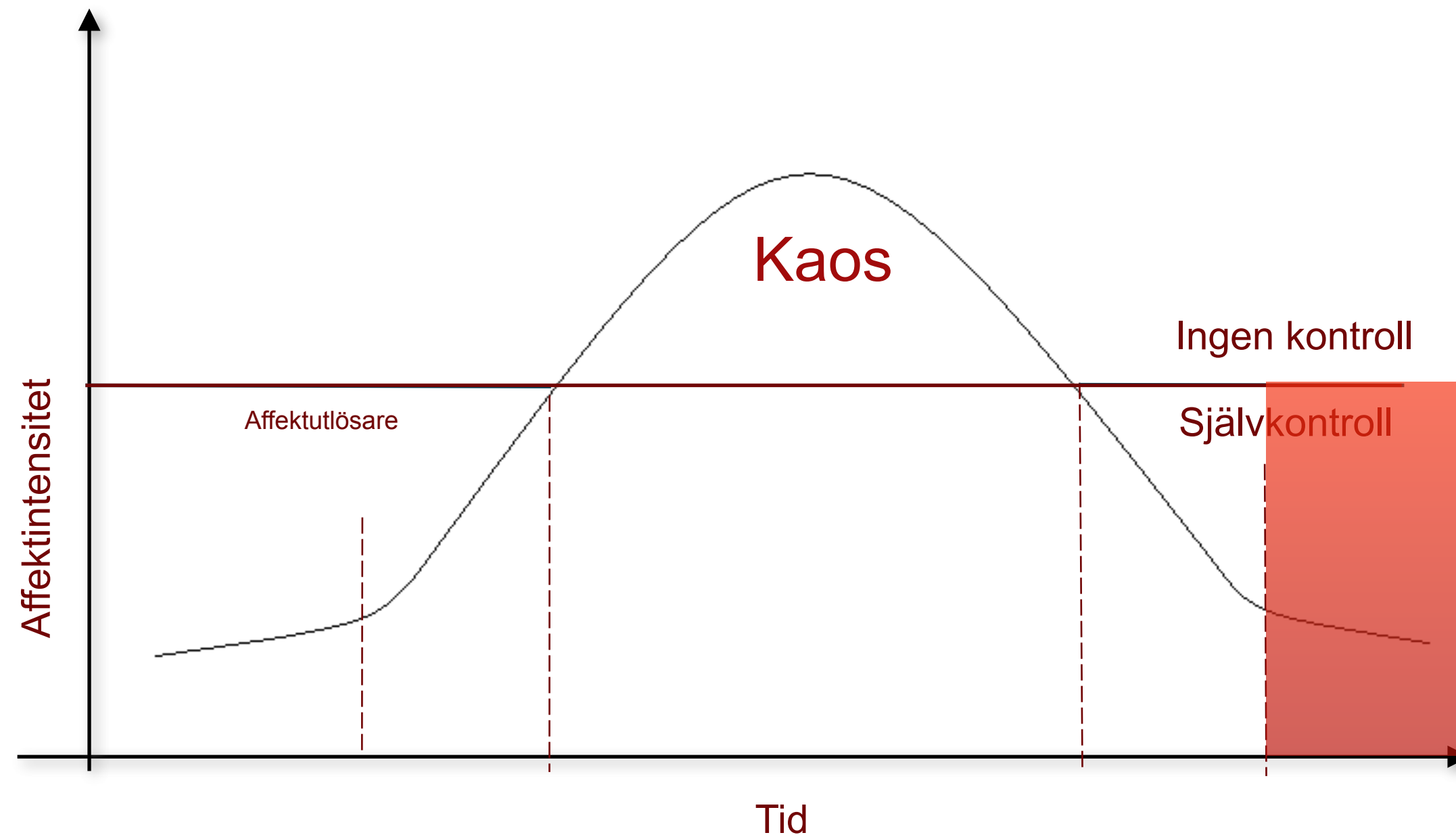
Nedtrappningsfasen - utvärdering

- Fick personen den nödvändiga plats och det lugn och ro så att hen kunde landa på ett bra sätt?
- Gjorde vi något som fick situationen att eskalera igen?

Vardag igen - utvärdering

- Vad måste förändras för att det inte ska hända igen?
- Vad gör vi när samma situation uppstår igen?

Verktygslådorna

- en kvalitetssäkringsmodell

Att hantera svåra situationer
utan att eskalera dem

Att utvärdera varför det blev
svårt

Att förändra så att det inte
händer igen

Verktyg

Stöd

- Förändring av den fysiska miljön
- Sinneshjälpmedel
KEPSAMBASSADÖR
- Kommunikationsanpassning
- Lågaffektivt bemötande i vardagen
- Tydliggörande

Verktyg

Tydliggörande

- Förutsägbarhet
  - Vad?
  - När?
  - Var?
  - Hur?
  - Med vem?
  - Hur länge?
  - Vad ska vi göra sen?
- Begripliga aktiviteter
  - Föremål som prompt
  - Delaktighet
  - Litar på dig
  - Roligt

Verktyg

Stöd

- Förändring av den fysiska miljön
- Sinneshjälpmedel
KEPSAMBASSADÖR
- Kommunikationsanpassning
- Lågaffektivt bemötande i vardagen
- Tydliggörande

Träning av färdigheter och strategier

Behandling av det som går att behandla

Pedagogik

Aristoteles ansåg att precis som en växt behöver vi vatten och näring, sen går det oftast bra

Fast vissa växter behöver en pinne att stödja sig på. Särskilt när det blåser

www.hejlskov.se

